

„Transparency International“ Lietuvos skyrius ir Vilniaus politikos analizės institutas kviečia LR Prezidentę Dalią Grybauskaitę gražinti Lobistinės veiklos įstatymą Seimui ir siūlo šiuos įstatymo pakeitimus:

(1) Susiaurinti lobistinės veiklos apibrėžimą (2 str. 3 d.) ir iš lobistinės veiklos objekto pašalinti administracinius sprendimus, tokiu būdu Lobistinės veiklos įstatymo reglamentavimą taikant norminių teisės aktų priėmimui, pakeitimui ar panaikinimui. Tai leis mums sužinoti apie įtakos darymo veiksmus priimant svarbiausius valstybei sprendimus, o už Lobistinės veiklos įstatymo vykdymą ir stebėseną atsakingoms institucijoms (pirmiausia – Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai) turėti apibrėžtą atsakomybių lauką. Dabartinė įstatymo formuluotė būtų sunkiai įgyvendinama ir nepagrįstai apsunkintų daugelį rutininių procedūrų: pvz., lobistine veikla būtų laikomas atsovo prašymas Valstybiniam patentų biurui registruoti ženklą (dėl registracijos turi būti priimtas administracinis sprendimas, įforminamas individualiu teisės aktu), taip pat asmeniui įsidarbinant teikiamos rekomendacijos autorius (kai tą paveda daryti darbdavys) turėtų registruotis kaip lobistas, nes jis siekia daryti įtaką sprendimą priimti asmenį į darbą priimančiam asmeniui (priėmimo į darbą sprendimas taip pat įforminamas individualiu teisės aktu).

Siūlome apibrėžti lobistinę veiklą (2 str. 3 d.) taip:

***Lobistinė veikla** – fizinio asmens veiksmai, kuriais siekiama daryti įtaką šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, kad lobistinės veiklos užsakovo interesais būtų priimami, nepriimami ar keičiami norminiai teisės aktai.*

(2) Išbraukti nuostatą (7 str. 7 d.), kuri numato plačią ir neapibrėžtą išimtį dėl veiklos, kuri nėra laikoma lobistine. Ši nuostata, potencialiai atveria kelią įvairių interesų atstovams (advokatams, verslo asociacijų atstovams ir pan.) daryti įtaką politiniams sprendimams išvengiant šio įstatymo taikymo. Dėl viešojo intereso – lobistinės veiklos srityje šios sąvokos reikėtų atsisakyti, nes egzistuoja daug atvejų, kada viešasis interesas yra tik priedanga norint daryti įtaką, tenkinant privačius interesus (pvz., „žaliosios“ energetikos projektai, daugiavaikių šeimų ekonominiai poreikiai, įmonės, įdarbinusios reikšmingą regiono gyventojų skaičių, pelno interesai ir pan.). Taigi viešojo intereso gynimas labai dažnai gali kelti grėsmę kitos gyventojų grupės poreikiams, t. y., kitam viešajam interesui.

Siūlome išbraukti išimtį nustatančią nuostatą (7 str. 7 d.):

~~7) kitos specialiuju įstatymų arba įstatų nustatyta tvarka vykdomos veiklos, kurios tenkina viešąjį interesą.~~

(3) Sumažinti asmenų, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, pareigybių sąrašą ir numatyti šiems asmenims viešai deklaruoti veiksmus, kuriais buvo siekta jiems daryti įtaką.

Turėti visaapimančią sprendimų priėmėjų apibrėžimą nėra tikslinga, o apčiuopti visus įtakos darymo jiems atvejus nėra realu, dėl to derėtų turėti svarbiausius valstybės sprendimus priimančių asmenų kategorijų sąrašą. Tuo pačiu, numatyta pareiga šiems asmenims viešai deklaruoti tuos veiksmus, kuriais siekiama daryti jiems įtaką pagrįstai leistų tikėtis didesnio lobistinės veiklos viešumo, nes iš kitos pusės tokius veiksmus turės deklaruoti ir lobistai.

Siūlome apibrėžti asmenis, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką (2 str. 1 d.) taip:

Asmenys, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką – Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Vyriausybės nariai, viceministrai, savivaldybių tarybų nariai, savivaldybių administracijų direktoriai ir jų pavaduotojai.

Siūlome numatyti pareigą šiems asmenims deklaruoti jiems siekiamą daryti įtaką (papildyti įstatymą nauja 5 str. 1 d.) taip:

Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis privalo deklaruoti lobistinę veiklą, kuria buvo siekiama daryti jam įtaką ne vėliau kaip per septynias kalendorines dienas nuo lobistinės veiklos dėl konkretaus norminio teisės akto.

(4) Tikslinti lobistinės veiklos užsakovo apibrėžimą. Įstatyme priimta nuostata leistų juridiniams asmenims, kurie lobistinę veiklą vykdo per savo dalyvius, valdymo organų narius ar darbuotojus lobistinės veiklos užsakovu nurodyti save (t.y. savo juridinio asmens pavadinimą). Tokiu būdu nebus žinomas „tikrasis naudos gavėjas“, kuris ir bus pasamdęs konkretų juridinį asmenį vykdyti konkrečiai lobistinei veiklai. Taip pat pagal dabartinę Įstatymo formuluotę lobistinės veiklos įmonės interesais negali vykdyti jos savininkas ar akcininkas – tam būtina lobistinę veiklą atlikti per įmonėje dirbantį asmenį, o nesant tam galimybės (pvz., tai yra individuali įmonė) – samdyti „išorinį“ lobistą.

Siūlome taisyti lobistinės veiklos užsakovo apibrėžimą (2 str. 4 d.) taip:

Lobistinės veiklos užsakovas – fizinis ar juridinis asmuo ar jo padalinys, kuris lobistinės veiklos vykdymui pasamdo lobistą arba juridinį asmenį, kuris savo dalyviui, valdymo organo nariui ar darbuotojui pavedė arba nurodė vykdyti lobistinę veiklą arba juridinio asmens savininko teises įgyvendinantis asmuo. Juridinis asmuo nurodyti save lobistinės veiklos užsakovu gali tik tuo atveju, kai jo dalyvio, valdymo organo nario ar darbuotojo vykdomos lobistinės veiklos neužsakė jokia trečioji šalis.

(5) Pakeisti Įstatymo 4 straipsnį, jame išdėstant tik tas lobisto teises, kurios jam būtų suteikiamos papildomai, šalia bet kuriam piliečiui garantuojamų teisių dalyvauti teisėkūroje. Platesnių teisių lobistinę veiklą vykdančioms asmenims dalyvauti teisėkūroje suteikimas paskatintų asmenis registruotis lobistais, o ne siekti daryti įtaką kaip individualiems asmenims ar tam tikrų nevyriausybinėms organizacijoms atstovams. Tiesa, atitinkamai tokias teises reikėtų numatyti Seimo statute (pvz., 149 str. 1 d.), Vyriausybės darbo reglamente, Vietos savivaldos įstatyme (pvz., 14 str. 6 d.). Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu kituose įstatymuose lobistų teisė dalyvauti teisėkūroje suvaržyta lyginant su lobistais nesančiais piliečiais, todėl kartu reikėtų keisti Teisėkūros pagrindų įstatymo 10 str. 1d., pagal kurią lobistas negali būti darbo grupės narys; Seimo statuto 48 str. 8 d., pagal kurią lobistas negali būti parengiamosios darbo grupės narys.

Siūlome pakeisti Įstatymo 4 str. 1 d. taip:

1. Nepažeidžiant kitų piliečiams teisės aktų nustatyta tvarka suteiktų teisių dalyvauti teisėkūros procese, lobistas turi teisę:

1) siekdamas vykdyti lobistinę veiklą, gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų leidimus patekti į jų patalpas;

2) iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų gauti teisės aktų projektų kopijas ir kitą informaciją, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir jeigu lobisto prašoma informacija nėra viešai paskelbta kibernetinėje erdvėje ar visuomenės informavimo priemonėse-;

3) teikti siūlymus dėl rengiamų teisės aktų projektų, ir šie siūlymai turi būti apsvarstyti institucijoje, atsakingoje už teisės akto priėmimą.

(6) Numatyti aiškią lobistinės veiklos deklaravimo elektroninę sistemą ir užtikrinti resursus jai sukurti. Iš įstatymo projekto buvo išbraukta pareiga VTEK sudaryti sąlygas asmeniui, kuriam buvo siekta daryti įtaką elektroniniu būdu tai deklaruoti ir šiuo metu įstatyme kalbama tik apie lobistų pareigą deklaracijas pateikti elektroniniu būdu (12 str. 1 d.). Nors konkretus elektroninės deklaravimo sistemos veikimo būdas turi būti numatytas poįstatyminiu reguliavimu, įstatyme būtina nustatyti už šios sistemos sukūrimą ir palaikymą atsakingą instituciją bei nustatyti kokie lobistinės veiklos Lietuvoje duomenys bus prieinami viešai.

Siūloma papildyti įstatymą nuostatomis nustatančiomis pareigas VTEK dėl viešai prieinamo lobistinės veiklos elektroninės deklaravimo sistemos sukūrimo ir deklaravimo tvarkos patvirtinimo ir taikymo (papildyti įstatymą nauja 13 str. 2 d. 5 p. ir 6 p.) taip:

5) sukuria ir palaiko viešą lobistinės veiklos deklaravimo elektroninę sistemą;

6) parengia lobistinės veiklos deklaravimo aprašą ir užtikrina tinkamą jo taikymą.

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOBISTINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. VIII-1749 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2017 m. birželio 20 d. Nr. XIII-453
Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo Nr. VIII-1749 nauja
redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymą Nr. VIII-1749 ir jį išdėstyti taip:

**„LIETUVOS RESPUBLIKOS
LOBISTINĖS VEIKLOS
ĮSTATYMAS**

**PIRMASIS SKIRSNIS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo tikslas ir paskirtis

1. Šiuo įstatymu siekiama užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai.
2. Šis įstatymas reglamentuoja lobistinę veiklą, jos priežiūrą ir atsakomybę už šio įstatymo pažeidimus.
3. Šio įstatymo nuostatos netaikomos nevyriausybinėms organizacijoms, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Asmenys, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką – Lietuvos Respublikos Seimo nariai, Vyriausybės nariai, viceministrai, savivaldybių tarybų nariai, savivaldybių administracijų direktoriai ir jų pavaduotojai, valstybės politikai, valstybės pareigūnai, valstybės

~~tarnautojai ir kiti asmenys, kurie pagal teisės aktų nustatyta tvarka jiems suteiktas pareigines funkcijas dalyvauja rengiant, svarstant ir priimant teisės aktus, administracinius sprendimus.~~

(Komentaras: Siūlome siaurinti asmenų, kuriems siekiama daryti įtaką, kategorijų sąrašą)

2. **Lobistas** – fizinis asmuo, vykdamas lobistinę veiklą.

3. **Lobistinė veikla** – fizinio asmens veiksmai, kuriais siekiama daryti įtaką šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, kad lobistinės veiklos užsakovo interesais būtų priimami, ~~arba~~ nepriimami ar keičiami norminiai teisės aktai, ~~administraciniai sprendimai~~.

4. **Lobistinės veiklos užsakovas** – fizinis ar juridinis asmuo ~~arba kita organizacija~~ ar jos padalinys, kuris kurį sudarė rašytinę sutartį su lobistu dėl lobistinės veiklos vykdymo ~~pasamdo lobistą~~, ~~arba juridinį asmenį~~, kuris savo dalyviui, valdymo organo nariui ar darbuotojui pavedė arba nurodė vykdyti lobistinę veiklą, arba juridinio asmens savininko teises įgyvendinantis asmuo. ~~Juridinis asmuo nurodyti save lobistinės veiklos užsakovu gali tik tuo atveju, kai jo dalyvio, valdymo organo nario ar darbuotojo vykdomos lobistinės veiklos neužsakė jokia trečioji šalis.~~

(Komentaras: Šios pataisos tikslas yra nesudaryti galimybės juridiniams asmenims lobistinės veiklos užsakovu visada nurodyti save. Nepatikslinus šio straipsnio nebus žinoma kas pasamdė konkretų juridinį asmenį (per jo dalyvius, valdymo organo narius ar darbuotojus) atlikti lobistinę veiklą)

3 straipsnis. Teisės būti lobistais neturintys asmenys

1. Lobistu neturi teisės būti fizinis asmuo, kuris yra:

1) jaunesnis kaip 18 metų;

2) šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką;

3) įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio nusikaltimo padarymo ir turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba įstatymų nustatyta tvarka pripažintas kaltu dėl korupcinio pobūdžio baudžiamojo nusižengimo padarymo ir nuo apkaltinamojo nuosprendžio įsiteisėjimo dienos nepraėjo vieni metai;

4) administracine nuobauda baustas už šio įstatymo pažeidimą ir nuo šios nuobaudos įvykdymo dienos nepraėjo vieni metai.

2. Lobistu neturi teisės būti asmuo, kurio lobistinė veikla nutraukta šio įstatymo 11 straipsnio 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais, ir nuo sprendimo nutraukti lobistinę veiklą priėmimo dienos nepraėjo vieni metai.

4 straipsnis. Lobistų teisės ir pareigos

1. Nepažeidžiant kitų piliečiams teisės aktų nustatyta tvarka suteiktų teisių dalyvauti teisėkūros procese, Llobistas turi teisę:

~~1) teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauti rengiant ir rengti teisės aktų projektus, teikti pasiūlymus ir paaiškinimus dėl teisės aktų projektų, administracinių sprendimų projektų turinio ir rengimo;~~

(Komentaras: tai turėtų būti aišku savaime. Tačiau bet kuriuo atveju reikia keisti Teisėkūros pagrindų įstatymo 10 str. 1., pagal kurį lobistas negali būti darbo grupės narys; Seimo statuto 48 str. 8 dalį, pagal kurią lobistas negali būti parengiamosios darbo grupės narys)

~~2) savo iniciatyva atlikti teisės aktų, teisės aktų projektų, administracinių sprendimų ar jų projektų vertinimą, teikti išvadas ir komentarus dėl teisės aktų projektų lobistinės veiklos užsakovams;~~

~~3) aiškinti visuomenei, įtikinėti asmenis, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, kad yra tikslinga priimti tam tikrą teisės aktą ar administracinį sprendimą arba jo nepriimti;~~

~~4) susitaręs su asmeniu, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, dalyvauti rengiamuose susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose dėl teisės akto ar administracinio sprendimo projekto;~~

~~5) siekdamas vykdyti lobistinę veiklą, gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų leidimus patekti į jų patalpas;~~

~~6) rinkti duomenis ir informaciją apie teisėkūros procedūras ir teikti juos lobistinės veiklos užsakovams;~~

~~7) siūlyti asmenims, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, susitikti su visuomene, lobistinės veiklos užsakovais ir jų atstovais;~~

~~8) organizuoti visuomenės apklausą dėl teisės akto ar administracinio sprendimo projekto priėmimo ar įgyvendinimo;~~

~~9) iš valstybės ar savivaldybių institucijų ir įstaigų gauti teisės aktų ir administracinių sprendimų projektų kopijas ir kitą informaciją, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos įstatymams ir jeigu lobisto prašoma informacija nėra viešai paskelbta kibernetinėje erdvėje ar visuomenės informavimo priemonėse;~~

3) teikti siūlymus dėl rengiamų norminių teisės aktų projektų, ir šie siūlymai turi būti apsvarstyti institucijoje, atsakingoje už teisės akto priėmimą.

(Komentaras: Atitinkamai reikėtų pakeisti Seimo statuto 149 str. 1 d., suformuluoti taisyklės Vyriausybės darbo reglamente ir Vietos savivaldos įstatymo 14 str. 6 d.)

2. Lobistas privalo:

1) prisistatyti asmeniui, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, pateikti lobisto pažymėjimą, išduotą Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos, nurodyti lobistinės veiklos užsakovą ir norimą priimti arba nepriimti teisės akto ~~ar administracinio sprendimo~~ projektą, prireikussusitarti dėl susitikimo vietos ir laiko;

2) šio įstatymo nustatyta tvarka teikti lobistinės veiklos deklaracijas;

3) ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo lobisto išrinkimo ar paskyrimo į šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatytas pareigas dienos apie tai nedelsdamas raštu pranešti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai;

4) laikytis šio įstatymo, kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų ir Lobistų etikos kodekso reikalavimų.

3. Lobistui draudžiama teikti asmeniui, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, dovanas arba žadėti atlygį už priimtą arba nepriimtą teisės aktą ~~ar administracinį sprendimą~~.

5 straipsnis. Kitų asmenų pareigos

1. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis privalo deklaruoti lobistinę veiklą, kuria buvo siekiama daryti jam įtaką ne vėliau kaip per septynias kalendorines dienas nuo lobistinės veiklos dėl konkretaus norminio teisės akto.

(Komentaras: Siūlome įtvirtinti pareigą politikams viešai deklaruoti įtakos darymo veiksmus.)

2. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir asmenys, kuriems lobistine veikla siekiama daryti įtaką, privalo sudaryti sąlygas lobistams atlikti šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus teisėtus veiksmus, nevaržyti teisėtos lobistų veiklos ir leisti jiems nekliudomai įgyvendinti lobistinės veiklos užsakovų teisėtus interesus, taip pat sudaryti sąlygas Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai įgyvendinti įstatymuose nustatytas lobistinės veiklos priežiūros funkcijas.

~~2. Asmeniui, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, draudžiama iš lobistų priimti dovanas ar kitokį atlygį.~~

(Komentaras: Tai jau reglamentuota kituose teisės aktuose)

6 straipsnis. Neteisėta lobistinė veikla

Lobistinė veikla yra neteisėta, jeigu:

1) ją vykdo į lobistų sąrašą neįrašytas asmuo;

2) asmuo ją vykdo po to, kai jo lobistinė veikla šio įstatymo nustatyta tvarka buvo sustabdyta ir apie sustabdymą jis buvo informuotas;

3) asmuo ją vykdo po to, kai jo lobistinė veikla šio įstatymo nustatyta tvarka buvo nutraukta ir apie nutraukimą jis buvo informuotas;

4) lobistas klaidina ar apgaulinėja asmenį, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką, pateikdamas tikrovės neatitinkančius faktus ar aplinkybes dėl teisės akto ~~ar administracinio sprendimo~~ priėmimo arba nepriėmimo;

5) ja siekiama daryti įtaką, kad būtų priimtas arba nepriimtas teisės aktas, ~~administracinis sprendimas~~, kuris tiesiogiai susijęs su lobisto išrinkimu valstybės politiku ar skyrimu į valstybės politiko, valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar teisėjo pareigas;

~~6) veikiama nesudarius lobistinės veiklos sutarties, be juridinio asmens pavidimo ar nesamo lobistinės veiklos užsakovo vardu;~~

~~7) lobistas vienu metu atstovauja priešingus interesus turintiems lobistinės veiklos užsakovams.~~

(Komentaras: Tai turėtų būti etikos klausimas, o ne pagrindas veiklą laikyti neteisėta).

7 straipsnis. Veikla, kuri nelaikoma lobistine

Lobistine veikla nelaikoma:

1) viešosios informacijos rengėjų, skleidėjų, jų dalyvių, žurnalistų veikla renkant, rengiant, skelbiant ir skleidžiant viešąją informaciją pagal Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymą;

2) asmenų veikla, kai jie valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų iniciatyva ir kvietimu atlygintinai ar neatlygintinai kaip ekspertai ar specialistai dalyvauja susitikimuose, posėdžiuose, pasitarimuose teisės aktų projektams rengti pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą;

3) valstybės politikų, valstybės pareigūnų ar valstybės tarnautojų veiksmai inicijuojant, rengiant, svarstant teisės aktų projektus ir priimant teisės aktus, atliekami pagal teisės aktų nustatyta tvarka jiems suteiktas pareigines funkcijas, ir kitų asmenų, kurie pagal teisės aktų nustatyta tvarka jiems suteiktas pareigines funkcijas dalyvauja rengiant, svarstant ir priimant teisės aktus ~~ar administracinius sprendimus~~, veikla;

4) konsultavimosi su visuomene metu gauti pasiūlymai ir vertinimai pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymą;

5) peticijos, referendumo, piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos teisės įgyvendinimas atitinkamai pagal Lietuvos Respublikos peticijų įstatymą, Lietuvos Respublikos referendumo įstatymą ir Lietuvos Respublikos piliečių įstatymų leidybos iniciatyvos įstatymą;

6) fizinio asmens pareikšta nuomonė dėl teisėkūros;

7) fizinio asmens dalyvavimas teisėkūros procese kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7) kitos specialiuju įstatymų arba įstatymų nustatyta tvarka vykdomos veiklos, kurios tenkina viešąjį interesą.

(Komentaras: Plati nuostata, atverianti kelių įvairių interesų atstovams (advokatams, verslo asociacijų atstovams ir pan.) daryti įtaką politiniams sprendimams išvengiant šio įstatymo taikymo).

8 straipsnis. Asmenys, kuriems draudžiama būti lobistinės veiklos užsakovu

Būti lobistinės veiklos užsakovu draudžiama:

1) valstybės politikui, valstybės pareigūnui, valstybės tarnautojui ir kitiems asmenims, kurie pagal teisės aktų nustatyta tvarka jiems suteiktas pareigines funkcijas dalyvauja rengiant, svarstant ir priimant teisės aktus, ~~administracinius sprendimus~~;

2) viešojo administravimo subjektams, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme [dėl norminių teisės aktų, susijusių su jų vykdomomis funkcijomis](#).

9 straipsnis. Kiti lobistinės veiklos apribojimai

Draudžiama lobistinę veiklą finansuoti iš valstybės ar savivaldybių biudžetų, valstybės ir savivaldybių įsteigtų pinigų fondų.

ANTRASIS SKIRSNIS

LOBISTINĖS VEIKLOS PRADŽIA, SUSTABDYMAS, ATNAUJINIMAS, NUTRAUKIMAS IR PABAIGA

10 straipsnis. Asmens įrašymas į lobistų sąrašą

(Komentaras: Reikėtų detalizuoti nuostatas dėl lobistų sąrašo: šis sąrašas turėtų būti viešas ir lengvai prieinamas, jame turėtų būti skelbiama informacija apie lobistą, lobistinės veiklos užsakovą ir teisės aktus, kurių atžvilgiu atliekami lobistiniai veiksmai).

1. Lobistinę veiklą turi teisę vykdyti tik į lobistų sąrašą įrašytas ir valstybės rinkliavos už įrašymą į lobistų sąrašą sumokėjimą patvirtinantį dokumentą pateikęs asmuo. Asmuo, norintis būti įrašytas į lobistų sąrašą, pateikia Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai jos nustatytos formos prašymą įrašyti į lobistų sąrašą. Jeigu lobistinę veiklą ketina vykdyti fizinis asmuo, kuriam vykdyti lobistinę veiklą kaip savo dalyviui, valdymo organo nariui ar darbuotojui pavedė arba nurodė vykdyti juridinis asmuo, prašymą Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai pateikia juridinis asmuo.

2. Prašyme įrašyti į lobistų sąrašą nurodoma:

1) vardas ir pavardė, asmens kodas, gyvenamoji vieta, darbo vieta ir pareigos per paskutinius vienus metus, jeigu prašymą pateikia fizinis asmuo;

2) pavadinimas, juridinio asmens kodas, jeigu prašymą pateikia juridinis asmuo;

3) juridinio asmens dalyvių, valdymo organų narių ir darbuotojų, kurie vykdys lobistinę veiklą, vardas, pavardė, asmens kodas, darbo vieta ir pareigos per paskutinius vienus metus, įgaliojimų vykdyti lobistinę veiklą laikotarpis, jeigu prašymą pateikia juridinis asmuo.

3. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija gali pareikalauti iš asmenų, pateikusių prašymą įrašyti į lobistų sąrašą, taip pat iš valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų papildomų dokumentų ar informacijos, pagrindžiančių, kad nėra šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytų pagrindų, kuriems esant asmuo negalėtų būti įrašytas į lobistų sąrašą.

4. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija per penkias darbo dienas nuo šio straipsnio 1 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos jį išnagrinėja ir priima sprendimą dėl asmens įrašymo į lobistų sąrašą. Jeigu reikia papildomos informacijos ar dokumentų, klausimo nagrinėjimo terminas skaičiuojamas nuo visos reikiamos informacijos ar dokumentų gavimo dienos.

5. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija atsisako įrašyti asmenį į lobistų sąrašą tik tuo atveju, kai prašymą pateikęs asmuo:

1) pagal šio įstatymo 3 straipsnį neturi teisės būti lobistu;

2) pateikė neteisingus ar neišsamius šiame straipsnyje nurodytus duomenis ir papildomą informaciją.

6. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija apie priimtą sprendimą įrašyti ar atsisakyti įrašyti asmenį į lobistų sąrašą prašymą pateikusiam asmeniui praneša raštu per tris darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

7. Asmuo, gavęs pranešimą apie sprendimą įrašyti jį į lobistų sąrašą, per vieną mėnesį nuo pranešimo gavimo dienos turi sumokėti valstybės rinkliavą ir pateikti Vyriausiajai tarnybinės etikos komisijai jos sumokėjimą patvirtinantį dokumentą. Jeigu prašymą įtraukti fizinį asmenį į lobistų sąrašą pateikia juridinis asmuo, jis taip pat turi sumokėti valstybės rinkliavą. Asmeniui, nustatytu laiku pateikusiam valstybės rinkliavos sumokėjimą patvirtinantį dokumentą, išduodamas lobisto pažymėjimas.

8. Lobisto pažymėjimo formą nustato Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

9. Jeigu asmuo nustatytu laiku nepateikia valstybės rinkliavos sumokėjimą patvirtinančio dokumento, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija sprendimą įrašyti asmenį į lobistų sąrašą pripažįsta netekusiu galios.

11 straipsnis. Lobistinės veiklos sustabdymas, nutraukimas, atnaujinimas ir pabaiga

1. Lobistinė veikla Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimu sustabdoma, jeigu:

- 1) lobistas ar vykdyti lobistinę veiklą jam pavedęs arba nurodęs juridinis asmuo kreipėsi raštu į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl lobistinės veiklos sustabdymo;
- 2) lobistas nustatytu laiku nepateikė lobistinės veiklos deklaracijos;
- 3) lobistas įtariamasis arba kaltinamas padaręs korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

2. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla sustabdoma lobisto ar vykdyti lobistinę veiklą jam pavedusio arba nurodžiusio juridinio asmens kreipimesi į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją nurodytam laikotarpiui. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla sustabdoma ne ilgesniam kaip vieno mėnesio terminui, per kurį turi būti pateikta lobistinės veiklos deklaracija. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu atveju lobistinė veikla sustabdoma, iki bus nutrauktas ikiteisminis tyrimas, nutraukta baudžiamoji byla ar priimtas išteisinamasis nuosprendis.

3. Lobistinė veikla Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimu nutraukiama, jeigu:

- 1) lobistas ar vykdyti lobistinę veiklą jam pavedęs arba nurodęs juridinis asmuo kreipėsi raštu į Vyriausiąją tarnybinės etikos komisiją dėl lobistinės veiklos nutraukimo;
- 2) lobistas vykdo lobistinę veiklą po jos sustabdymo pagal šio straipsnio 1 dalies nuostatas;
- 3) Vyriausioji tarnybinės etikos komisija nustato, kad lobistas vykdo šio įstatymo 6 straipsnyje nurodytą neteisėtą lobistinę veiklą;
- 4) per vieną mėnesį nuo lobistinės veiklos sustabdymo nepateikiama lobistinės veiklos deklaracija;
- 5) įsiteisėja apkaltinamasis nuosprendis už korupcinio pobūdžio nusikalstamą veiką.

4. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija apie priimtą sprendimą sustabdyti ar nutraukti lobistinę veiklą privalo pranešti lobistui raštu per trisdarbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos.

5. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija priima sprendimą atnaujinti sustabdytą lobistinę veiklą ne vėliau kaip per penkias darbo dienas nuo tos dienos, kai:

- 1) pateikta lobistinės veiklos deklaracija;
- 2) gautas lobisto ar vykdyti lobistinę veiklą jam pavedusio juridinio asmens rašytinis prašymas, kad jis nori atnaujinti jo paties prašymu sustabdytą lobistinę veiklą;

3) nutrauktas ikiteisminis tyrimas, nutraukta baudžiamoji byla arba įsiteisėjo išteisinamasis nuosprendis.

6. Lobistinė veikla pasibaigia mirus lobistui.

7. Nutraukus lobistinę veiklą ar jai pasibaigus, lobistas išbraukiamas iš lobistų sąrašo.

12 straipsnis. Lobistinės veiklos deklaracija

1. Lobistas Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis privalo deklaruoti lobistinę veiklą dėl kiekvieno teisės akto projekto ~~ar administracinio sprendimo~~ ne vėliau kaip per septynias dienas nuo lobistinės veiklos dėl konkretaus teisės akto projekto ~~ar administracinio sprendimo~~ pradžios (žodinio ar rašytinio (taip pat ir elektroninėmis priemonėmis), dėl teisės akto projekto ~~ar administracinio sprendimo~~ nuostatų aptarimo su asmeniu, kuriam lobistine veikla siekiama daryti įtaką).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje deklaracijoje lobistas privalo nurodyti:

1) savo vardą, pavardę, lobisto pažymėjimo numerį;

2) lobistinės veiklos užsakovo vardą, pavardę ar pavadinimą, asmens ar juridinio asmens kodą; tais atvejais, kai lobistinė veikla vykdoma ne lobistinės veiklos užsakovo, o trečiosios šalies interesais, nurodyti ir fizinį arba juridinį asmenį, kurio interesu siekiama vykdyti lobistinę veiklą;

3) teisės akto, ar teisės akto projekto ~~ar administracinio sprendimo~~, dėl kurio jis veikia kaip lobistas, pavadinimą;

4) teisės akto, ar teisės akto projekto ~~ar administracinio sprendimo~~, dėl kurio jis veikia kaip lobistas, norimo pakeisti dalyko trumpą apibūdinimą;

5) institucijos ar įstaigos (jeigu yra, ir padalinio), kurioje eina pareigas asmuo, kuriam buvo siekiama daryti įtaką, kad būtų priimami ar nepriimami teisės aktai, ~~administraciniai sprendimai~~, pavadinimą;

6) asmens, kuriam lobistine veikla buvo siekiama daryti įtaką, vardą, pavardę, pareigas.

3. Lobistinės veiklos deklaracijos formą nustato Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

TREČIASIS SKIRSNIS

LOBISTINĖS VEIKLOS PRIEŽIŪRA

13 straipsnis. Lobistinės veiklos priežiūra

1. Įstatymų nustatyta tvarka lobistinę veiklą prižiūri Vyriausioji tarnybinės etikos komisija.

2. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija:

1) analizuoja ir apibendrina šio įstatymo taikymo praktiką;

2) kreipiasi į teismą dėl sprendimų ar sandorių, priimtų ar sudarytų pažeidžiant šio įstatymo reikalavimus, nutraukimo ar pripažinimo netekusiais galios;

3) atlieka tyrimą, jeigu yra gauta informacija, kad asmenys nesilaiko šio įstatymo reikalavimų;

4) teikia lobistams metodinę pagalbą ir rekomendacijas lobistinės veiklos klausimais;

5) sukuria ir palaiko viešą lobistinės veiklos deklaratavimo elektroninę sistemą;

6) parengia lobistinės veiklos deklaratavimo aprašą ir užtikrina tinkamą jo taikymą.

3. Vyriausioji tarnybinės etikos komisija turi teisę:

1) tikrinti lobistų veiklą;

2) gauti iš asmenų visą reikiamą informaciją, paaiškinimus, įsakymus, sprendimus ir kitus dokumentus, susijusius su šio įstatymo vykdymu;

3) tikrinti lobistinės veiklos deklaracijas.

4. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimus suinteresuotas asmuo turi teisę apskųsti teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo sprendimo paskelbimo ar jo įteikimo suinteresuotam asmeniui dienos.

14 straipsnis. Informacija apie lobistinę veiklą

Informacija apie įrašytus į lobistų sąrašą lobistus, lobistinės veiklos sustabdymą, nutraukimą, atnaujinimą ar pasibaigimą, lobistinės veiklos deklaracijų duomenys skelbiami Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ

15 straipsnis. Atsakomybė už šio įstatymo pažeidimus

1. Šio įstatymo reikalavimus pažeidę asmenys atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Asmenys, neteisėta lobistine veikla padarę žalos kitiems asmenims, ją atlygina Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. rugsėjo 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Vyriausioji tarnybinės etikos komisija ir kitos valstybės ir savivaldybių institucijos iki 2017 m. rugpjūčio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė